

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGÔ THỊ HỒNG HẠNH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ CỦA CÁC HỘ
NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN –
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN – 2012

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGÔ THỊ HỒNG HẠNH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ
CỦA CÁC HỘ NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN PHỔ YÊN – TỈNH THÁI NGUYÊN**

**CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
MÃ SỐ: 60-31-10**

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

Người hướng dẫn KH: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN- 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn tốt nghiệp này là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, nghiên cứu và khảo sát tình hình thực tiễn và dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. BÙI ĐÌNH HÒA.

Các số liệu, và những kết quả trong luận văn là trung thực, chưa từng được công bố dưới bất kỳ hình thức nào trước khi trình, bảo vệ và công nhận bởi “Hội đồng đánh giá luận văn tốt nghiệp Thạc sỹ kinh tế nông nghiệp”.

Một lần nữa tôi xin khẳng định sự trung thực của lời cam kết trên.

TÁC GIẢ

Ngô Thị Hồng Hạnh

LỜI CẢM ƠN!

Để hoàn thành luận văn này, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Thầy giáo TS. BÙI ĐÌNH HÒA, người thầy đã tận tình hướng dẫn giúp đỡ em hoàn thành trong suốt quá trình viết luận văn tốt nghiệp.

Em chân thành cảm ơn quý Thầy, Cô trong Khoa Sau Đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên, đã tận tình truyền đạt kiến thức trong 3 năm học tập. Với vốn kiến thức được tiếp thu trong quá trình học không chỉ là nền tảng cho quá trình nghiên cứu luận văn mà còn là hành trang quý báu để em tiếp tục sự nghiệp học tập và nghiên cứu khoa học sau này.

Xin chân thành cảm ơn các cơ quan: Sở NN - PTNT, Sở Công thương, Cục Thống kê, Ủy ban nhân dân Thành phố Thái Nguyên đã cho phép thu thập thông tin, số liệu để phục vụ cho quá trình nghiên cứu. Trân trọng cảm ơn bà con nông dân đã nhiệt tình giúp đỡ, cung cấp các số liệu thực tiễn trong quá trình sản xuất của hộ giúp cho quá trình nghiên cứu được củng cố thêm các dữ liệu thực tiễn.

Trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, năm 2012

TÁC GIẢ

Ngô Thị Hồng Hạnh

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Giải nghĩa
ADB	Asian Development Bank: Ngân hàng phát triển Châu Á
AFD	Agence Française de Développement: Cơ quan phát triển Pháp
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations): Hiệp hội các nước Đông Nam Á
BQ	Bình quân
BVTV	Bảo vệ thực vật
EU	European Union - Liên minh Châu Âu
FAO	Food and Agriculture Organization = Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hiệp quốc
GDP	Gross Domestic Product - Tổng sản phẩm nội địa
GO	Gross Output - Tổng giá trị sản xuất
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Point - phân tích mối nguy và điểm kiểm soát tới hạn
IC	Intermediate Cost - Chi phí trung gian
KD	Kinh doanh
MI	Mix Income – Thu nhập hỗn hợp
NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NXB	Nhà xuất bản
S	Diện tích
UBND	Ủy ban nhân dân
VA	Value Added - Giá trị gia tăng
VINATEA	Tổng Công ty Chè Việt Nam
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
GO/IC	Tổng giá trị sản xuất/chi phí trung gian
VA/IC	Giá trị gia tăng/chi phí trung gian

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iii
MỤC LỤC.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	viii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	ix
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của Luận văn.....	3
5. Bố cục Luận văn.....	4
Chương 1	
TỔNG QUAN TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	5
1.1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1.1. Cơ sở lý luận về phát triển sản xuất chè	5
1.1.1.1. Lịch sử cây chè tại Việt Nam.....	5
1.1.1.2. Vị trí của cây chè trong nền kinh tế quốc dân	7
1.1.1.3. Cơ sở lý luận về hiệu quả kinh tế.....	10
1.1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất kinh doanh chè	14
1.1.2. Cơ sở lý luận	18
1.1.2.1. Tình hình sản xuất - kinh doanh chè trên thế giới	18
1.1.2.2. Tình hình sản xuất - kinh doanh chè ở Việt Nam.....	19
1.1.2.3. Những bài học rút ra từ phát triển sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè trên thế giới và ở Việt Nam.....	22

1.2. Phương pháp nghiên cứu.....	24
1.2.1. Vấn đề nghiên cứu	24
1.2.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	24
1.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	26
1.2.4. Phương pháp phân tích số liệu	26
1.2.4.1. Phương pháp so sánh	26
1.2.4.2. Phương pháp thống kê kinh tế	26
1.2.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	27
1.2.5.1. Nội dung nhóm các chỉ tiêu đánh giá kết quả sản xuất	27
1.2.5.2. Nội dung của các nhóm chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế	27

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN VÀ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN - TỈNH THÁI NGUYÊN.....	28
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	28
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
2.1.1.1. Vị trí địa lý	28
2.1.1.2. Đặc điểm địa hình	28
2.1.1.3. Đặc điểm điều kiện đất đai.....	29
2.1.1.4. Đặc điểm điều kiện khí hậu - thủy văn	29
2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	30
2.2. Thực trạng sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè trên địa bàn huyện Phổ Yên Tỉnh Thái Nguyên.....	35
2.2.1. Tình hình chung về sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè trên địa bàn huyện Phổ Yên Tỉnh Thái Nguyên	35
2.2.2. Tình hình sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè của các hộ nghiên cứu.....	42
2.2.2.1. Đặc điểm chung của hộ nghiên cứu	42
2.2.2.2. Tình hình sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè của hộ.....	45
2.2.2.3. Đánh giá hiệu quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu.....	57
2.2.2.3. Phân tích, đánh giá	65

Chương 3

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ - SẢN XUẤT
CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN - TỈNH THÁI NGUYÊN 68

3.1. Quan điểm, mục tiêu, phương hướng về phát triển sản xuất -kinh doanh chè trên địa bàn huyện Phổ Yên - Tỉnh Thái Nguyên	68
3.1.1. Quan điểm về phát triển sản xuất - kinh doanh chè trên địa bàn huyện Phổ Yên - Tỉnh Thái Nguyên.....	68
3.1.2. Những căn cứ phát triển sản xuất - kinh doanh chè trên địa bàn huyện Phổ Yên - Tỉnh Thái Nguyên.....	69
3.1.2.1. Căn cứ pháp lý	69
3.1.2.2. Căn cứ thực tiễn	69
3.1.3. Mục tiêu	70
3.1.3.1. Mục tiêu chung.....	70
3.1.3.2. Mục tiêu cụ thể.....	70
3.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế - sản xuất chè trên địa bàn Huyện Phổ Yên- Tỉnh Thái Nguyên	71
3.2.1. Nhóm giải pháp của chính quyền huyện Phổ Yên.....	71
3.2.1.1. Về giống chè	71
3.2.1.2. Quy hoạch vùng sản xuất, chế biến chè an toàn theo hướng VietGAP ...	71
3.2.1.3. Xây dựng quy trình và đào tạo kiến thức về sản xuất, chế biến, bảo quản chè an toàn.....	72
3.2.1.4. Hỗ trợ đầu tư phát triển sản xuất hàng hóa chè an toàn theo hướng VietGAP	72
3.2.1.5. Nâng cao chất lượng chế biến và thúc đẩy các biện pháp mở rộng thị trường tiêu thụ.....	73
3.2.1.6. Các chính sách hỗ trợ.....	73
3.2.2. Nhóm giải pháp đối với hộ nông dân.....	74
3.2.2.1. Giải pháp về vốn đầu tư cho cây chè	74
3.2.2.2. Giải pháp về kỹ thuật	74
3.2.2.3. Giải pháp về chế biến.....	76

Kết luận và kiến nghị	78
1. Kết luận	78
2. Kiến nghị.....	79
Danh mục tài liệu tham khảo	81
Phiếu điều tra.....	82
A. Tình hình cơ bản của chủ hộ	82
B. Chi phí và kết quả sản xuất của hộ từ trồng trọt	83
C. Chi phí cho 1 ha chè của các nhóm hộ	85
D. Hình thức chế biến chè của các hộ.....	86
E. Hình thức tiêu thụ chè của các hộ.....	86

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

		Trang
Bảng 2.1	Tình hình dân số và lao động của huyện Phổ Yên qua 3 năm 2009 - 2011	32
Bảng 2.2	Diện tích, năng suất, sản lượng chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2008- 2011	36
Bảng 2.3	Kim ngạch xuất khẩu chè Thái Nguyên các năm 2008 – 2011	36
Bảng 2.5	Cơ cấu giống chè trồng mới và trồng lại trên địa bàn Thành phố giai đoạn 2009 – 2011	40
Bảng 2.6	Diện tích, năng suất, sản lượng chè trên địa bàn huyện Phổ Yên TP giai đoạn 2009– 2011	41
Bảng 2.7	Tổng hợp đặc điểm chung của các hộ nghiên cứu	42
Bảng 2.8	Đặc điểm diện tích đất trồng chè của các hộ nghiên cứu	44
Bảng 2.9	Cơ cấu diện tích đất trồng chè của các hộ nghiên cứu	45
Bảng 2.10	Cơ cấu các giống chè của hộ nghiên cứu	46
Bảng 2.11	Sản lượng chè của hộ nghiên cứu	48
Bảng 2.12	Thống kê chi phí sản xuất chè của các hộ nghiên cứu	50
Bảng 2.13	Doanh thu từ chè của các hộ nghiên cứu	53
Bảng 2.14	Thu nhập từ chè của các hộ nghiên cứu	56
Bảng 2.14	Chỉ tiêu đánh giá kết quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu	58
Bảng 2.14a	Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu	61
Bảng 2.14b	Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu	63